

POZWÓL MI BYĆ SAMODZIELNYM

- CZYLI O TYM JAK WSPIERAĆ SAMODZIELNOŚĆ DZIECKA

Na początek

Każdy rodzic/ opiekun dziecka w wieku przedszkolnym chciałby, aby jego dziecko było samodzielne. Niestety działania, które podejmujemy wobec dziecka niejednokrotnie nie tylko nie wspierają dziecka w rozwijaniu samodzielności, co wręcz uniemożliwiają jej nabywanie.

Dlaczego tak się dzieje?

- myślimy że dziecko nie jest jeszcze gotowe na podejmowanie samodzielnych aktywności,
- prowadzimy szybki tryb życia, jesteśmy ciągle zagonieni, brakuje nam czasu, przez co niejednokrotnie wyręczmy dziecko w różnych czynnościach, które ono może zrobić już samo.
- boimy się, że jeśli dziecku, coś nie wyjdzie dobrze, będzie smutne, złe, bo przeżyje porażkę. Zapominamy, że podejmowane przez dzieci próby uczą je nabywania nowych umiejętności i podejmowania właściwych decyzji.

czego nie mówić

**„Zostaw, bo wylejesz”,
„nie dotykaj, bo stłuczesz”,
„daj, ja to zrobię
lepiej/szybciej/dokładniej”**

dlaczego?

Dziecko, któremu ciągle się pomaga i wyręcza w różnych sprawach z czasem traci wiarę we własne możliwości.

Jak wspierać dziecko?

SŁUCHAĆ – jeśli dziecko sygnalizuje nam chęć wykonania czegoś samodzielnie („Ja sam/sama”) dajmy mu szansę spróbować.

STOPNIOWAĆ TRUDNOŚCI – Zaczynamy od umożliwienia dziecku wykonywania czynności prostych, łatwiejszych do wykonania po te bardziej skomplikowane i złożone. Dążmy do tego, aby udało mu się osiągnąć sukces.

NIE WYRĘCZAĆ – Jeśli wiemy, że dziecko może daną czynność wykonać samodzielnie, nie wyręczamy go w tym. Nie uczymy dziecka bierności!

WSPIERAĆ I MOTYWOWAĆ – wierzymy w dzieci, ich możliwości oraz kierujemy do nich motywujące do działania komunikaty typu:

„dasz radę!”, „na pewno sobie poradzisz!”, „uda Ci się!”.

Pamiętajmy, że rozwijając samodzielność małego dziecka wzmacniamy oraz wspieramy: jego pewność siebie i poczucie jego wartości, poczucie bezpieczeństwa, podstawowe potrzeby, tj. działania, samodzielności i osiągnięć, gromadzenie doświadczeń. Wraz ze wzrostem samodzielności dziecko staje się bardziej otwarte na nowe wyzwania oraz zmotywowane do pokonywania napotkanych trudności.

Samodzielność praktyczna

- Ujawnia się w wykonywaniu codziennych czynności na rzecz samego siebie, potrzeb rodziny lub grupy np. przedszkolnej. Myśląc o samodzielności, najczęściej zależy nam na tzw. „samodzielności obowiązkowej”, tj. samoobsługa (samodzielne radzenie sobie w potrzebach fizjologicznych, mycie, ubieranie, porządkowanie, układanie swoich ubrań, zabawek innych, rzeczy, sprzątanie, wykonywanie poleceń dorosłych). Zdobywanie tych umiejętności pozwala na radzenie sobie z czynnościami samoobsługowymi oraz wykonywanie obowiązków związanych z pracami porządkowymi i gospodarczymi.

Samodzielność umysłowa

- polega na umiejętności podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów podczas zabawy oraz nauki. Tu samodzielność polega na niezależnym zdobywaniu i gromadzeniu doświadczeń, wyrażaniu swoich opinii, sprawdzaniu swoich umiejętności w różnych sytuacjach, pokonywaniu przeszkód, jest gotowością do podejmowania zadań opartych na osobistej aktywności, a jej źródłem jest wola działania.

Samodzielność społeczna

- Przejawia się w umiejętności współdziałania z rówieśnikami i opiekunami, porozumiewania się z nimi oraz brania odpowiedzialności za podejmowane decyzje społeczne. Poza rozwijaniem samodzielności związanej z codzienną samoobsługą, pozwólmy także dziecku na samodzielne znajdowanie rozwiązania jego problemów. Pokażymy dzieciom, że ważne jest szukanie rozwiązania sytuacji problemowych i że każde z nich może być dobre. Dajmy im samodzielnie ustalić, jakie rozwiązania proponują. To umiejętność, która przydaje się przez całe życie!

